

SIOPS Landsmøte 2024

Sak

Vedtekter for Veteranforbundet SIOPS

SIOPS
VETERANFORBUNDET

Vedtekter for Veteranforbundet SIOPS

Innledning vedr. forslag om vedtektsendringer: vedtektene har ikke blitt gjennomgått og vurdert på en grundig måte de siste 5 år. I flere tilfeller har ny generalsekretær etterspurt hva som er bakgrunnen for mange av vedtektene og formuleringene her. I de fleste tilfeller er svaret at det alltid har vært slik.

Det bør til enhver tid vurderes hvorvidt ulike vedtekter og formuleringer er nødvendige eller hensiktsmessige. Dersom de er nødvendige, må de være med. Dersom de ikke er nødvendige, bør det stilles spørsmål om det likevel er hensiktsmessig. Det er for eksempel nødvendig med en formålsbestemmelse for å vite hva organisasjonen skal jobbe med, og for å få tilskudd. Det er derimot ikke nødvendig å angi ulike frister i forbindelse med Landsmøte, men det kan være hensiktsmessig for å skape forutsigbarhet for medlemmene.

Arbeidsgruppen som har jobbet med vedtektene, har sett på ulovfestede regler som mange ikke kjenner (ofte basert på bøker om foreningsrett av Professor Geir Woxholt), regler som kommer til uttrykk gjennom aksjeloven (analogi fra reglene, samt forarbeidene til loven), samt sammenlignbare organisasjoner. Det er også verdt å merke seg at SIOPS vil logisk nok skille seg fra andre organisasjoner ettersom vi er på et annet felt vi fokuserer på. For arbeidsgruppen har fokuset også vært på at vi opprettholder vedtekter som er praktisk anvendbare for vårt arbeid, som våre medlemmer kan forstå, og som er i tråd med samfunnsutviklingen.

§ 1. NAVN OG FORMÅL

Navn

Organisasjonens navn er Veteranforbundet SIOPS - skadde i internasjonale operasjoner.

Formål

SIOPS er Partipolitisk uavhengig

SIOPS formål er på ideelt grunnlag å etablere likemannsarbeidet og selvhjelpsgrupper blant skadde fra internasjonale operasjoner, samt være en pådriver for å bedre deres økonomiske, sosiale og helsemessige vilkår i samfunnet.

SIOPS skal gjennom intern og ekstern kompetanseutvikling bidra til å øke kunnskapen om skadde og sikre deres status i samfunnet.

SIOPS skal gjennom sin samlede kompetanse opptre som rådgivende instans for den enkelte skadde, pårørende, Forsvaret og det helse- og sosialfaglige miljø.

SIOPS skal sikre de skadde medinnflytelse i organisasjonen gjennom deltagelse i alle organer.

SIOPS skal bidra til nytenkning og utvikling når det gjelder forebygging og behandling av skadde fra internasjonale operasjoner.

Kommentar: administrasjonen og enkelte tillitsvalgte har i dialog med eksterne fått tilbakemelding om at forbundets navn kan virke ekskluderende av enkelte årsaker. Begrepet «veteran» er noe mange assosierer med eldre mennesker/pensjonister, og begrepet i seg selv tilfører ikke forbundets navn noe ettersom det er presisert at fokuset retter seg mot skadde i internasjonale operasjoner. Når det gjelder skadde i internasjonale operasjoner, gir enkelte tilbakemelding om at de får inntrykk av at de selv må ha en skade for å melde seg

inn, selv om vedtektene sier noe annet. De leser ikke vedtektene, men snur allerede når de ser/hører/leser navnet.

22-juli gruppen har 1884 medlemmer, og vår rådgiver Jannicke Voss påpekte at deres navn er «støttegruppa 22-juli». Dette kan virke langt mer åpent for de som vil støtte deres sak, noe de selv også påpekte. Dersom organisasjonen i realiteten skal få flere til å føle at de er velkommen, inkludert og kan bidra, bør en navneendring vurderes. Det kan gjøres uten for store konsekvenser, for eksempel å endre navnet til «*Støtteorganisasjonen SIOPS – Skadde i internasjonale operasjoner*».

§ 2. MEDLEMSKAP

Medlemskap er åpent for alle som slutter seg til forbundets formål. [SIOPS har følgende medlemskap:](#)

[Personlig medlem](#)

[Familiemedlemskap](#)

[Støttemedlemskap](#)

[Bedriftsmedlemskap](#)

[De som tegner familiemedlemskap må ha familiær tilknytning til et personlig medlem.](#)

Begrunnelse: det bør åpnes for flere typer medlemskap av flere grunner. Dette er en normal ordning i flere foreninger/organisasjoner, se også på [frivillighet Norge sine nettsider](#). Dette kan i tillegg bidra til å øke medlemsmassen. Som et forbund kan SIOPS selv velger hvilke typer medlemskap forbundet skal ha, og hvordan det skal praktiseres – forbundet er ikke bundet av noe som andre foreninger følger i dette tilfellet. Samtidig kan det være logisk å se til hvordan andre organisasjoner praktiserer dette. Ifølge delmål 2.3 i vedtatt handlingsplan er det angitt «medlemsvekst», og i tiltak 2.3.1. skal SIOPS «Jobbe aktivt for å øke medlemsmassen», og tiltak 2.3.3. slår fast at «Familiemedlemskap skal innføres som en gunstig ordning».

Når det gjelder familiemedlemskap, er medlemskategorien ifølge handlingsplanen foreslått innført som et incentiver for familien til veteraner og øvrige personlige medlemmer om å melde seg inn og støtte arbeidet, og øke medlemsmassen (se over). Arbeidsgruppen har sett på to ulike alternative vilkår om familiemedlemskap:

1. At familiemedlemskap forutsetter familiær tilknytning til et personlig medlem
2. At det forutsetter tilhørighet til samme husstand som et personlig medlem.

Den enkleste og mest vanlige måten å praktisere familiemedlemskap er et vilkår om at de har samme folkeregistrerte adresse/bor i samme husstand. Det markerer også et mer tydelig skille og vil være lett å praktisere. Medlemmer fra samme husstand og hvor de har barn (uavhengig av biologisk tilknytning) vil være en naturlig målgruppe. Hvis det er flere husstander, bør de da tegne egne selvstendige medlemskap. Dette er også normalen i andre foreninger/organisasjoner: [norsk kennelklubb](#), [NAF](#), [Norges idrettsforbund](#), [skiforeningen](#), [nakke- og kjeveskaddes landsforening](#), [Momentum](#), [coop](#), [Norges leger- og fiskerforbund](#), [DNT](#), [Dysmeliforeningen](#) og [Malasiforbundet](#).

Det kan likevel hemme rekrutteringen av medlemmer, for eksempel de voksne husstandsmedlemmenes egne foreldre/svigerforeldre og øvrig slekt etc., og SIOPS er som nevnt ikke bundet av en slik praksis. Men det vil være vanskelig å holde oversikt over de som på andre måter har en familiær tilknytning som ikke tilhører samme husstand, men som likevel ønsker å tegne medlemskap. Fordelen med en ordning som ikke krever medlemskap

av samme husstand er at hvis familiemedlemskap kun forutsetter en familiær tilknytning, kan også annen slekt melde seg inn og støtte arbeidet. Det vil ikke gi nevneverdig økonomisk fortjeneste, men vil bidra til økt medlemskap dersom det skal være det mest tungtveiende. SIOPS har i dag en inntekt gjennom medlemskap på kr. 300 pr. personlige medlem, som til sammen utgjør 60 – 75 000;- i året. Selv ved en dobling av antall personlige medlemmer vil det ikke gi et dramatisk utslag på økonomien. Det vil det heller ikke gjøre dersom eksisterende personlige medlemmer endres til familiemedlemmer dersom de kan tegne seg for kr. 50 eller 100;- ekstra i tillegg til et personlig medlem.

Forslaget arbeidsutvalget har kommet frem til er at dette må være tillitsbasert, og at de enkelte medlemmer/familier selv definerer hvem de anser å være i familie med. Det logiske er å ta utgangspunkt i en biologisk tilknytning, men andre former kan også aksepteres. De enkelte bør oppfordres til å støtte foreningen mest mulig økonomisk, slik at ulike husstander bør tegne egne familiemedlemskap, men dette lar arbeidsgruppen være opp til den enkelte selv. Grensen går derimot mellom venner, bekjente og kollegaer som sosialt anser seg som «familie».

Det kan være mulig å støtte SIOPS økonomisk gjennom bedriftsmedlemskap. Det står også noe om å gjøre familiemedlemskap mulig i handlingsplanen fra 2022 og 2023.

Et annet forslag som kan være aktuelt er å ha en form for «støttemedlemskap». Begrepet «støttemedlem» er ikke ukjent innen frivilligheten, men enkelte kan assosiere begrepet med en form for fysisk og/eller omsorgsgivende støtte, som å geleide en eldre dame over veien, eller å hjelpe en hjelpeløs/pleietrengende person. Det kan derfor virke noe stigmatiserende overfor personlige medlemmer. Begrepet «solidaritet» kan i den forbindelse være mer treffende. Et «solidaritetsmedlemskap», altså et medlemskap hvor man er medlem av solidaritet, kan være med på å ufarliggjøre en slik type medlemskap uten at det virker stigmatiserende for verken den som blir medlem, eller den som er personlig medlem. Det ble på møte 10.01.24 heller foreslått «støttemedlemskap» da «solidaritet» kan få litt mer politiske assosiasjoner til venstresiden, hvor støttemedlemskap kan være mer passende mht. at SIOPS er partipolitisk nøytral.

Medlemskapsordningene vil i utgangspunktet gjelde fra neste Landsmøte, med mindre Landsmøtet vedtar at de skal gjelde umiddelbart. Hvis de blir vedtatt å gjelde umiddelbart, vil de riktignok gjelde umiddelbart, men Styret og administrasjonen må få på plass den tekniske løsningen for at dette kan registreres på en best mulig måte.

For medlemmer som er under 18 år, må man ha en foresatt (en form for godkjenning) for å bli medlem. Flere forbund bruker en grense på 15 år, noe som antagelig også er riktig mht. ulike lovet på feltet. Det praktiske er å bruke en grense på 18 år frem til en nærmere vurdering.

I enkelte foreninger er det presisert hvordan innmelding/utmelding skal foregå, og varigheten av medlemskapet. Dette er ikke nødvendig å ta med, men kan være hensiktsmessig. Når en person på en eller annen måte meddeler at hen ønsker å melde seg ut, vil opplysningene vedkommende merkes som «utmeldt» i systemet, eventuelt at opplysningene slettes. Hvis en person ikke gir noen slik tilbakemelding, men ikke betaler over 2 år, må vi anta at personen ikke lenger ønsker å være medlem, og vi merker vedkommende som utmeldt eller sletter opplysningene i medlemsregisteret. Medlemskapet har en varighet på et år, og gjelder fra og med 1. januar til og med 31. desember fra år til år.

SIOPS § 3: FORBUNDETS ORGANER OG OPPGAVER

SIOPS har følgende organer; Landsmøte, Styre, Kontrollkomite og Valgkomite

Medlemmene er gjennom Landsmøtet forbundets øverste organ, og avholdes hvert år.

Landsmøtets oppgaver er å behandle følgende saker i angitt rekkefølge:

1: Åpning, herunder godkjenning av utsendingenes fullmakter

2: Konstituering, herunder valg av

- En møteleder
- To møtesekretærer
- To stemmeberettigede medlemmer som skal undertegne protokollen sammen med møteleder og sekretær
- Tellekorps på to medlemmer

3: Godkjenning av dagsorden

4: Godkjenning av forretningsorden

5: Styrets årsberetning

6: Regnskap, balanse med noter og revisors beretning

7: Kontingentfastsettelse

8: Budsjett for kommende periode

9: Forbundets handlingsprogram

10: Behandling av vedtekter

11: Enkelt saker fremmet av eller gjennom styret

12: Valg av revisor

13: Valgkomitèens innstilling

14: Valg av:

- Styreleder
- Nestleder
- Styremedlemmer
- Vara

15: Valg av:

- Leder av valgkomitè
- Medlemmer av valgkomitèen
- Vara i valgkomitèen

Protokollen fra landsmøtet gjøres tilgjengelig for medlemmene senest 14 dager etter landsmøtets avslutning.

- velge Styret, Kontrollkomite, Valgkomitè og revisor
- velge styreleder, leder av Kontrollkomite og Valgkomite
- fastsette forbundets handlingsprogram for neste årsmøteperiode
- behandle Styrets beretning, regnskap, budsjett og balanse med noter og revisors

formaterte: Skrift: 11 pkt, Skriftfarge: Svart, Mønster: Klart

Formatert: Innrykk: Venstre: 0 cm, Mellomrom Før: 0 pkt., Etter: 0,35 pkt.

beretning

- behandle Kontrollkomiteens beretning og Valgkomiteens innstilling
- fastsette medlemskontingent.

Fastsette og godkjenne godtgjøring for tillitsvalgte.

Styret består av minst 7-5 personer og inntil 7-3 varamedlemmer i numerisk rekkefølge. Styret er forbundets øverste organ mellom landsmøtene. Følgende medlemmer kan stille til valg: personlig medlem, familiemedlem og støttemedlem. Det søkes en jevn utskiftning av styrets medlemmer slik at halve styre er på valg.

Styrets oppgaver er ut fra forbundets formål å

- gjennomføre årsmøte vedtak
- representere Forbundet utad
- oppnevne nødvendige råd og utvalg, samt utarbeide mandat for disse
- fastsette og godkjenne godtgjøring til styreleder på inntil 0,4G pr landsmøteperiode
- Styret skal ansette generalsekretær

Styret er beslutningsdyktig når minimum 3 styremedlemmer er til stede. Styrets leder og et medlem av Styret tegner har i fellesskap signaturrett for forbundet i fellesskap. Styret kan melde prokura. Generalsekretær eller styreleder kan ellers avgjøre en sak etter fullmakt fra styret i det enkelte tilfellet eller når styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for foreningen. Styret skal informeres snarest om avgjørelsen.

Styret kan, etter Landsmøte og før nyttår, justere medlemskontingenten med inntil halve prisen. Styret kan også inkludere medlemskontingent i deltakeravgift på aktiviteter eller lignende dersom deltakeravgiften tilsvarer minst prisen for medlemskontingent.

Kontrollkomite

Kontrollkomiteen består av 2 medlemmer med 2 varamedlemmer

Kontrollkomiteen har som oppgaver å:

- avgj innstilling til årsmøtet med kandidater til valg av Styre, Kontrollkomite og Valgkomiteens medlemmer. Styret innstiller Valgkomiteens leder.

Kontrollkomiteen kan møte med minst en observatør på styrets møter

Valgkomite

Valgkomiteen består av 3-2 medlemmer med 3-1 valgte varamedlemmer. Valgkomiteens oppgaver er å:

- avgj innstilling til årsmøtet med kandidater til valg av Styre, ~~Kontrollkomite~~ og Valgkomiteens medlemmer. Styret innstiller Valgkomiteens leder.

Begrunnelse:

Antall tillitsvalgte, herunder «Kontrollkomite» og «Valgkomite»: SIOPS er en svært liten organisasjon med kun 190-230 betalende medlemmer, men med 23 tillitsvalgte. Dette utgjør dermed 10-11% av organisasjonens medlemsmasse. Generelt er det kun 10% som er aktive

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 11 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial

formaterte: Skrift: 11 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 11 pkt

formaterte: Ikke Utheving

medlemmer i form av at de deltar aktivt på aktiviteter og lignende. Vanligvis vil desto færre være så aktiv at de påtar seg et ansvar og en rolle som tillitsvalgt. Terskelen for å stille til valg på et verv er høy for mange. Det er derfor en risiko for at valgkomiteen og forbundet søker etter personer for å fylle ulike verv. Det er ikke slik at det kommer flere som kan bidra i forbundet og fylle verv for hvert verv som opprettes, og det er heller ikke nødvendig at man innehar et verv for å bidra i SIOPS. Snarere tvert imot kan forbundet legge til rette for at flere kan bidra på andre ulike måter, for eksempel gjennom arbeidsgrupper og lignende. Det er en risiko for at enkelte kan føle et ansvar om å påta seg et verv utelukkende fordi det ikke fylles opp av andre. Det er ikke den som stiller til vervet, eller forbundet selv, tjent med.

Når det gjelder antall styremedlemmer, inkluderer dette også Leder og Nestleder, slik at det er leder, nestleder og 3 øvrige styremedlemmer. Merk at begrepet «minst» gjør at styret kan få flere styremedlemmer og varamedlemmer hvis flere stiller til valg og Landsmøtet stemmer for dette.

Antallet tillitsvalgte må også vurderes sammen med reglene om hvem som kan avgi stemmer, se § 4 under «gjennomføring».

Enkelte foreninger har i dag kontrollkomiteer, for eksempel [HLF](#), Kreftforeningen, [Negotia](#), [Norsk kennelklubb](#), legeföreningen, [utdanningsforbundet](#), [fagforbundet](#), [fellesforbundet](#), [samfunnsviterne](#) mv. Dette er ofte store organisasjoner med flere (titalls) tusen medlemmer og en omsetning på mer enn flere (titalls) millioner kroner i året, og/eller som er innenfor et virke som er svært spesialisert eller konservativt. De er dermed ikke spesielt sammenlignbare med SIOPS. Foreninger som er i samme størrelsesorden hva gjelder medlemsmasse og økonomi som SIOPS, har sjeldent kontrollkomite. Det er derfor åpenbart ikke nødvendig å ha en kontrollkomite.

Det kan stilles spørsmål hvorvidt det er hensiktsmessig med en slik komite. En grunn til å ha en kontrollkomite, er at SIOPS har et budsjett på omkring 6 millioner kroner. Dette er store summer som skal forvaltes på en forsvarlig måte. Det er derimot underlagt kontroll av revisor og kontroll gjennom Forsvarets Veterantjeneste (FVT) som etterser at tilskuddsmidler går til formålet. Slike komiteer skal oftest tilse at styret mellom landsmøtene følger vedtektene og følger opp vedtak fra Landsmøtet. I enkelte beskrivelser av kontrollkomiteenes funksjon, kommer det gjerne frem at de skal «*avklare tvilsspørsmål*», og at «*kontrollkomiteens medlemmer ikke må inneha verv, posisjoner, stillinger eller være i en situasjon hvor deres habilitet eller integritet kan komme i tvil*», se for eksempel [forskrift om kontrollkomite for verdipapirregistre](#). Flere foreninger har de siste ti årene avskaffet kontrollkomite av ulike årsaker. Det er uklart hvilken rolle kontrollkomiteen skal eller bør ha, hvilket mandat og rolle, og hvilken funksjon de skal ha og har.

Kontrollkomiteens nåværende medlemmer er alminnelige medlemmer på lik linje med alle andre medlemmer. De kan foreslå saker til behandling på Landsmøtene og stemme over dem. De kan derfor ha sterke personlige meninger om saker som behandles på Landsmøtene, og arbeidet styret legger ned i etterkant. Det kan derfor fort oppstå en interessekonflikt hvor kontrollkomiteens medlemmer ikke utfører sine oppgaver på en tiltenkt måte. Dersom en eller flere av kontrollkomiteens medlemmer selv er med på å foreslå og stemme over saker til behandling på landsmøtet, kan de ha sin egen tolkning av hvordan vedtak og vedtekter skal forstås, og dermed føre kontroll på en måte som utelukkende fremmer komiteemedlemmenes syn, og ikke et rent objektivt syn. Det kan i tillegg være saker hvor enkelte av kontrollkomiteens medlemmer mener saker bør behandles på en prinsipiell måte og dermed skape tvilsspørsmål heller enn å avklare dem dersom flere av forbundets medlemmer i utgangspunktet ikke har sterke formeninger om saken det gjelder. Det kan i

verste fall være en kilde til uenighet og konflikt, og sløsing av tid og ressurser som organisasjonen kunne og burde bruke på en annen måte.

Dersom forbundet likevel skal ha en kontrollkomitè, bør det vurderes om de skal ha svært begrenset adgang til å fremme og stemme over forslag som behandles på Landsmøtet. Uansett bør komitèen ha et klart mandat for både saksbehandling og rapportering, slik at det også er mulig å ettergå hvordan og hvorvidt kontrollkomitèen selv utfører sine oppgaver på riktig måte, se for eksempel vedtektene til [Mental Helse](#) som har dette som et vedlegg.

Det er uklart i hvor stor grad det er nødvendig eller hensiktsmessig med en valgkomitè. Dersom antall verv kuttes betraktelig, vil det kunne bli enklere å finne nok personer som kan stille til valg og fylle rollene i ulike verv. Det vil derimot kunne bli flere oppgaver på færre hender, og kanskje mindre attraktivt å stille til valg innen de ulike vervene. Det kan føre til at det er vanskeligere å finne kandidater til verv, og at det blir en for vanskelig og krevende oppgave for styret og Landsmøtedeltagerne selv å finne aktuelle kandidater til ulike verv. Dette kan tale for at det bør være en valgkomitè. Det er likevel mulig å begrense valgkomitèens størrelse ned til for eksempel 2-3 personer, fremfor 5-6 slik som i dag. Flere mindre organisasjoner har ikke valgkomitèer, for eksempel dysmeliforeningen og malasiforeningen. Også for valgkomitèen bør det være en eller annen form for rutinebeskrivelse og anbefaling om de som innstilles til ulike verv etc.

Det kan virke uklart og forvirrende med formuleringen om at «*Styrets leder og et medlem av Styret tegner forbundet i fellesskap*». Bjørnar har derfor foreslått å omformulere dette til at: «*Styrets leder og et medlem av Styret har i fellesskap signaturrett for forbundet*.» Det vil være enklere, mer forståelig og ryddigere for alle.

Landsmøtets oppgaver og saksgang: det er i dag ikke presisert i vedtektene hvilken rekkefølge saker skal behandles i. De siste årene har det kommet innvendinger til dagsorden, noe som kan være unødvendig og byråkratiserende, skape tvil eller at enkelte utnytter prosessuelle regler for å få gjennomslag for sine egne interesser/saker de brenner spesielt sterkt for. En fastsatt dagsorden kan skape mer forutsigbarhet og tydeliggjøre hvilke saker som skal behandles, og når. Rekkefølgen er lagt opp i en logisk rekkefølge om saker som gjelder forrige landsmøteperiode (årsberetning, regnskap etc.), kommende landsmøteperiode (endringer i vedtektene, handlingsplan, saker til behandling) og hvem som skal få ansvaret for oppgavene fremover (valg).

Det har vært uklart når protokoll skal være skrevet og offentliggjort etter Landsmøtet, og det er ingenting i dag som regulerer dette. Dette kan med fordel tydeliggjøres i vedtektene slik at det skaper større forutsigbarhet.

«Fastsette og godkjenne godtgjøring for tillitsvalgte» - endringen av vedtektene om at Landsmøtets oppgave bl.a. er å «fastsette og godkjenne godtgjøring for tillitsvalgte» kom som et benkeforslag under Landsmøte 2023. Det var på forhånd ikke utarbeidet noe skriftlig om bakgrunnen for forslaget, og det ble heller ikke klart for landsmøtedeltagerne hvordan ordningen skulle praktiseres, noe som allerede her ble uklart. Det ble derimot understreket at det skulle utarbeides en forklaring på hvordan dette skulle forstås og praktiseres. Etterarbeider er noe som generelt tillegges svært liten vekt som rettskilde ved tolkning av slike bestemmelser. Generalsekretær hadde i ettertid enkeltvis samtaler med deltagere på landsmøtet om hvordan de forsto ordningen, hvor det viste seg at flere forsto dette på ulike

måter. Det kan føre til at flere som har stemt over forslaget, ikke forsto hva det innebar, eller hadde ulike oppfatninger om dette. Det er problematisk og tvilsomt hvorvidt et landsmøte i det hele tatt kan eller bør stemme over en sak eller et forslag som ikke på forhånd er meldt inn til behandling på Landsmøtet, se blant annet vedtatt forretningsorden for Landsmøtet 2023 og redegjørelsen under begrunnelse til § 4 annet avsnitt. Generalsekretær skrev en utfyllende kommentar om tolkningen av dette i første styremøte, hvor kontrollkomiteens deltagende medlem redegjorde for kontrollkomiteens syn.

NVIO løser dette med punkt 7.2.7. om at Landsmøtet skal «Fastsette godtgjøring til president, visepresident, styremedlemmer og landsmøtevalgte utvalgsmedlemmer.» Under møte 22.11 foreslo Aron å legge inn følgende: «fastsette og godkjenne godtgjøring til styreleder på inntil 0,4G pr landsmøteperiode». Fordelen er at styret underveis kan se an hvor stor arbeidsmengde det frivillige arbeidet er, og vurdere hvorvidt styreleder skal/bør ha en form for godtgjørelse for dette. Det kan likevel være uklart hva begrepet «godtgjøring» innebærer. I dette tilfellet er det klart at det omfatter en form for «lønn». Andre former for «godtgjørelser» holdes utenfor, for eksempel fordeler med å delta på aktiviteter etc.

Det må også være klart at styret har tillit til og kan innføre ulike insentiver (motivasjonsfaktorer, fordeler) for tillitsvalgte og øvrige medlemmer uten at Landsmøtet skal detaljstyre dette til enhver tid. Det kan i så tilfelle kunne virke hemmende for drift av organisasjonen.

«Kun betalende medlemmer kan stille til valg»: Dersom personer som ikke har betalt medlemskontingent kan stille til valg, kan forbundet risikere å få inn personer i verv som tillitsvalgt som ikke slutter seg opp om forbundets formål. Dette er en sikkerhetsventil for å sikre at kun de som slutter seg opp under forbundets formål kan sitte som tillitsvalgte i forbundet. Betalende medlemmer omfatter både personlige medlemmer, familiemedlemmer (pårørende) og støttemedlemmer.

Begrepet «Prokura» er et begrep mange ikke kjenner til, og som kan skape mer forvirring enn å oppklare noe. Det bør vurderes om det skal brukes et annet tilsvarende begrep, som for eksempel «fullmakt» eller lignende. Det er uklart hvorfor begrepet «Prokura» ble valgt i sin tid, og det viktigste er at de fleste forstår hva som står i vedtektene og kan lese dem og sette seg inn i dem relativt raskt. Så vidt utvalgets kjennskap er hovedforskjellen på «prokura» og «fullmakt» at noen som innehar prokura (prokurist) i utgangspunktet må skrive en tilføyelse som viser prokuraforholdet (f.eks. tilføyes «pr. Prokura»), jf. [prokuraloven § 3](#). Det er også begrensninger for hva en prokurist har myndighet til å utføre: Prokura kan ikke brukes til å overdra, behefte eller selge virksomhetens faste eiendom, jf. [prokuraloven § 1](#). Prokurister kan heller ikke opptre på foretakets vegne i søksmål. En fullmakt vil derfor kunne anvendes på en mer fleksibel måte og på et større felt, og vil gi organisasjonen større fleksibilitet enn en prokura. Det er heller ikke uvanlig i flere organisasjoner, og heller ikke etter regler i ASL som kan anvendes analogisk, jf. [§ 6-31](#). Hva en fullmektig eller styret kan binde organisasjonen til, vil uansett følge av ulovfestede regler, og kan med fordel utbroderes i disse forarbeidene, eller i en egen organisasjonshåndbok.

Styrets beslutningsdyktighet: det er ingen regler i dag som sier noe om hvor mange i styret som må være tilstede for å ta en avgjørelse. Dette kan med fordel presiseres og skape større forutsigbarhet og klarhet. Forslaget er at styret er beslutningsdyktig når minimum 3 styremedlemmer er til stede.

«Generalsekretær eller styreleder kan ellers avgjøre en sak etter fullmakt fra styret i det enkelte tilfellet eller når styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for

SIOPS
VETERANFORBUNDET

foreningen. Styret skal informeres snarest om avgjørelsen.» I dag er det ingen konkrete retningslinjer/føringer eller lignende som tilsier at generalsekretær eller styreleder kan ta en beslutning uten å gå gjennom styret, med mindre det følger av prokura mv. Det kan til tider være uklart hvilke saker de kan ta stilling til, evt. på hvilket grunnlag. I mange tilfeller inviteres vi til møter med departementet, hos Stortinget eller lignende, og blir bedt om å ta stilling til ulike problemstillinger på enkelte saker/områder hvor organisasjonen ikke har forberedt seg. I praksis gjøres dette på denne måten i dag, men det er fornuftig å ha en tydelig hjemmel for dette i vedtektene. Dette er mer eller mindre en kopi av aksjeloven (asl) § 6-14 (3).

Justering av medlemskontingent: flere foreninger har kampanjer, tilbud etc. med nedsatt pris på medlemskontingent som et ledd i vervekampanjer, mål om mer aktive medlemmer og lignende. Det kan være fornuftig om styret på ulike måter får hjemmel til å kunne gjennomføre tiltak som kan tilføre flere medlemmer, hvor medlemskontingenten justeres, eller kan inkluderes som en del av egenandel til aktiviteter og lignende. Det kan bidra til en økning i medlemsmassen i årene fremover.

§ 4. LANDSMØTET

Innkalling

Varsel om Landsmøte skal ~~sendes medlemmer~~ gjøres tilgjengelig senest ~~6-8~~ uker i forveien. Saker som ønskes behandlet på Landsmøtet ~~sendes må være~~ Styret i hende innen 4 uker før det avholdes. ~~Krav om betalt medlemskontingent 1 mnd før landsmøte. Landsmøtet kan ikke behandle forslag som ikke er oppført på sakslisten, med mindre alle fremmøtte stemmeberettigede krever det. Innkalling og sakspapirene skal gjøres tilgjengelig senest to uker før Landsmøtet. Alle saker som er sendt på papir eller e-post innen fristen skal behandles på Landsmøtet, eventuelt anbefale ikke tatt opp av styret med en begrunnelse.~~

Gjennomføring

Landsmøtet treffer beslutninger basert på alminnelig flertall med mindre vedtektene fastsetter noe annet. Ved stemmelikhet, foretas omvalg. Ved fortsatt stemmelikhet, avgjøres saken ved loddtrekning. Stemme kan avgis med fullmakt, men kun 1 fullmakt pr. medlem ~~Alle medlemmer med unntak av SIOPS ansatte. Kun personlige medlemmer som har betalt medlemskontingent har stemmerett på Landsmøtet. Medlemskontingent må være innbetalt senest 1 måned før Landsmøtet. Medlemmer i Styret har ikke stemmerett under behandling av årsberetning, regnskap og balanse notater og revisors beretning.~~

Valg

Ved valg av tillitsvalgte, om en ikke har oppnådd alminnelig flertall ved første gangs votering foretas bundet omvalg mellom de to som har fått høyest stemmetall. Får disse samme stemmetall, skal valget avgjøres ved loddtrekning

Dersom det er flere kandidater til samme posisjon/verv, foretas skriftlig valg.

Styreperiode

Tillitsvalgte i Styret ~~og Kontroll~~ og Valgkomiteén velges normalt for to år, ved avvik skal dette begrunnes ~~fra Valgkomiteén. Styre- og varamedlemmer kan sitte sammenhengende i tre styreperioder.~~

Begrunnelse:

Innkalling og gjennomføring: Det er i dag en del uklarheter knyttet til prosesser for gjennomføring av Landsmøte, for eksempel når saker skal meldes inn, når de skal være tilgjengelige, hvem som kan kreve saker behandlet, hvordan mv. Det kan føre til at man tar lite gjennomtenkte beslutninger på sparket (benkeforslag), eller beslutninger hvor mange egentlig ikke er klar over hva forslagene faktisk innebærer, noe som kan skape usikkerhet og en uryddig prosess, og i verste fall få fatale konsekvenser for organisasjonen og medlemmene.

Ifølge ulovfestede regler i foreningsretten kan forslag som ikke er meldt inn i forkant av Landsmøtet (benkeforslag på saker), og spesielt forslag som ikke er vedtatt behandlet av et kvalifisert flertall (2/3 av de stemmeberettigede), føre til at vedtak av slike forslag er ugyldige, se [Foreningsrett av Geir Woxholt 2020](#) s. 324 og 325, og [Aksjeloven \(asl\) § 5-14 \(1\) og \(2\)](#). En del av dette er regulert av ulovfestet rett, men det er få som kjenner til reglene, og det er lite åpenhet om det. Det er derfor lagt inn forslag som vil kunne gi større forutsigbarhet, mer åpenhet og en generelt ryddigere prosess for alle parter. Men det er også relativt vanlig å ha klare regler om dette, se for eksempel [utkast til vedtekter fra Brønnøysundregisteret](#).

Når det gjelder begrepet «forslag», omfatter dette nye vedtak, omformuleringer av eksisterende forslag til vedtak, og forslag om endringer i saksgangen. Med andre ord, nærmest bestemt alt som ikke er gjort til kjenne på forhånd og som kan innebære en forpliktelse eller lignende. Unntaket er mindre formuleringer i for eksempel en handlingsplan (endring av ordlyd som ikke nødvendigvis medfører reelle endringer, men som er en presisering eller oppklaring).

Det er uklart hvordan forslag til saker sendes inn, og det kan skape uklarhet om noen faktisk melder inn en sak til behandling eller ikke. Et eksempel er at noen skriver en melding/kommentar på facebook, twitter, ringer inn til SIOPS, fremfører noe muntlig uformelt til flere styrerepresentanter eller lignende. Det kan være en fordel, og bør begrenses hvilke kanaler styret bør akseptere innmelding av saker på for å få en enklere og bedre saksbehandling i forkant av Landsmøtet. Ifølge formålet til organisasjonen, skal det legges til rette for deltagelse for alle skadde. Det innebærer også en plikt for styret/administrasjonen å legge til rette for at selv de med store skader også får praktisk hjelp for å fremme saker, f.eks. skriftlig på papir før Landsmøtet. Den enkeltes rett og mulighet til å få fremmet saker er derfor ivarett på en god måte gjennom dette.

Stemmerett: Hvem som har stemmerett og ikke, har vært diskutert. I forslaget som er utarbeidet, er det kun personlige (hoved?) medlemmer som har stemmerett. Det vil si at familiemedlemmer som «henger seg på» personlige medlemmer, støtte/solidaritetsmedlemmer og bedriftsmedlemmer ikke har stemmerett. Ansatte som også er personlige medlemmer har stemmerett. Om noen velger å tegne seg som personlige medlemmer eller støttemedlemmer, vil avhenge av deres egen preferanse og evt. en forskjell i medlemskontingent og stemmerett.

Det er i dag like mange/flere verv for tillitsvalgte enn det er deltagere på landsmøtet. Det skaper i seg selv problemer med at flere av medlemmene selv ekskluderes fra å kunne stemme over årsberetning, regnskap og balanse med notater samt revisors beretning. Det er i tillegg svært udemokratisk at enkelte medlemmer, og kanskje de mest engasjerte, forhindres fra å kunne stemme. Det er uklart hvorfor reglene er slik, og hvorfor det heller ikke er innført på flere/andre områder. En begrunnelse for å opprettholde ordningen er at man unngår at en mindre fraksjon (Alå gutteklubben-grei) «styrer» SIOPS gjennom kjennskap og vennskap i Styret og valgkomiteen og dermed «kupper» heler organisasjonsvirksomheten.

SIOPS
VETERANFORBUNDET

Et legitimt spørsmål i slike tilfeller er da: hvorfor har man da valgt inn disse menneskene gjennom tidligere landsmøter dersom man ikke har tillit til at de arbeider til det beste for forbundet? Arbeidsgruppen har ikke funnet noen andre forbund som har tilsvarende regler som hindrer personlige medlemmer fra å stemme. Det er udemokratisk og uvanlig, og det kan være uheldig dersom SIOPS blir oppfattet å ha en ordening basert på en hierarkisk struktur med ekskludering og mistillit. Utgangspunktet er at et personlig medlem har stemmerett og kan stemme i alle saker, se også om dette på [frivillighet Norge sine nettsider](#). Dette er også et krav gjennom andre tilskuddsordninger, for eksempel [Forskrift om tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner § 6 første ledd](#). Dersom SIOPS ønsker å fremstå som en seriøs og profesjonell aktør innen frivillig arbeid, er det gode grunner til at dette endres tilsvarende praksis i andre forbund.

Dersom slike regler likevel skal fortsette å gjelde, er det gode grunner for at tilsvarende regler bør innføres/gjelde for både valgkomiteen og kontrollkomiteen. Risikoen er todelt: det er i dag så mange tillitsverv, at man kan risikere at det utelukkende er de tillitsvalgte som stemmer over eget arbeid og dermed kontrollerer seg selv. Men risikoen går også andre veien: det er risiko for at et mindretall av de som deltar på Landsmøtet kan «kuppe» stemmeavgivningen og avgi et galt resultat fordi flere tillitsvalgte tilstede er forhindret fra å stemme på grunn av ekskluderende regler. Her har derimot medlemsmassen uavhengig av reglene en oppfordring til å ta i bruk sin rett (og plikt) til å påvirke egen organisasjon gjennom å møte opp på Landsmøtet og avgi stemme over slike saker. Oppfordringen stiller seg sterkere jo flere som kan avgi stemme. En begrunnelse for å opprettholde ordningen er at man unngår at en mindre fraksjon (Alå gutteklubben-grei) «styrer» SIOPS gjennom kjennskap og vennskap i Styret og valgkomiteen og dermed «kupper» hele organisasjonen. Et legitimt spørsmål i slike tilfeller er da: hvorfor har man da valgt inn disse menneskene gjennom tidligere landsmøter dersom man ikke har tillit til at de arbeider til det beste for forbundet? Det vil derfor være mest hensiktsmessig å fjerne regler som forhindrer enkelte fra å kunne stemme.

Når det gjelder valg, forutsetter dette at posisjonen det dreier seg om faktisk er på valg denne perioden. De personene/vervene som ikke er på valg, skal som utgangspunkt ikke behandles. Unntaket er der Landsmøtet med enstemmig godkjenning bestemmer seg for at de likevel skal velges.

Enkelte elementer knyttet til gjennomføring, f.eks. når protokoll skal være tilgjengelig, kan legges inn i retningslinjer i en organisasjonshåndbok.

Stemmelikhet: Det er i dag ingen regler knyttet til stemmelikhet. Her er det greit å ha orden i sakene, og klare regler for hvordan dette skal praktiseres. Endringen er gjort i tråd med annen sammenlignbar lovgivning, f.eks. Aksjeloven mv.

Periode hvor de kan sitte: Det kan virke som en hemske å nekte personer som er egnet til å sitte, med å sitte lengre. Man kan heller ikke tilpasse virkeligheten til vedtektene, men må tilpasse vedtektene til virkeligheten.

Løsning dersom vedtektsendringene trer i kraft umiddelbart:

- Styret:
  - Styreleder: På valg, 2 år
  - Nestleder: sitter 1 år til

- Medlem 1: sitter 1 år til
- Medlem 2: sitter 1 år til
- Medlem 3: På valg, 2 år
- Vara 1: sitter 1 år til
- Vara 2: sitter 1 år til
- Vara 3: sitter 1 år til
- Valgkomitè:
  - Leder: på valg, 2 år
  - Medlem 1: sitter 1 år til
  - Medlem 2: sitter 1 år til
  - Vara 1: sitter 1 år til

§ 5. BESTEMMELSER OM SAKSBEHANDLING I FORBUNDETS ØVRIGE VALGTE ORGANER

Styret, ~~Kontrollkomiteen~~ og Valgkomiteen kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert leder eller nestleder. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

Møteinnkalling skjer med minst 14 dagers varsel.

~~Hvert organ~~ Styret fører protokoll over de saker som behandles.

Det er uklart hva som menes med «hvert organ». Skal alle organ føre protokoll fra f.eks. Landsmøtet? (Altså, både Landsmøtet, Styret, Valgkomiteen og kontrollkomiteen? Hva med andre utvalg som opprettes av styret?) Det normale er at det i det minste er Styret som fører protokoll. Det er i tillegg uklart om dette i praksis har blitt fulgt opp av andre enn Styret de siste årene. Det er i den sammenheng viktigere at vedtektene er tilpasset den reelle situasjonen, heller enn at vi forgjeves forsøker å etterleve en ideell måte å jobbe på, mens vi ender opp med at enkelte organ bryter vedtektene.

§ 6. EKSTRAORDINÆRT LANDSMØTE

Ekstraordinært Landsmøte innkalles når mer enn halvparten av Styret eller ~~høle~~ ~~Kontrollkomiteen finner det nødvendig, alternativt når~~ minst en tredjedel av medlemmene krever det.

Innkallingen skjer med minst 14 dagers varsel. Sakspapirer gjøres tilgjengelig senest én uke før ekstraordinært landsmøte. Ekstraordinært landsmøte behandler kun de saker som er nevnt i innkallingen.

Ekstraordinært Landsmøte treffer beslutning med simpelt flertall blant fremmøtte medlemmer, med mindre vedtektene fastsetter noe annet.

Begrunnelse: Begrepet «kontrollkomitee» er fjernet siden det er forslått fjernet i sin helhet i § 3. Det er lagt inn frist for å gjøre tilgjengelig sakspapirene slik at det er i tråd med forslag til endringer i § 4. Dette er for at flere skal ha tid og mulighet til å sette seg inn i sakene som skal behandles, og for at prosessen blir mer transparent, forutsigbar og demokratisk.

§ 7. VEDTEKSENDRINGER OG OPPLØSNING

Vedtektsendringer og oppløsning av Forbundet må vedtas av Landsmøtet med 2/3 flertall. Endringene trer i kraft umiddelbart. Vedtektsendringer som gjelder Landsmøtet, trer i kraft fra og med neste Landsmøte, med mindre Landsmøtet vedtar annet med ¾ flertall.

Ved eventuell oppløsning skal forbundets midler overføres Forsvarets Veteransenter.

Formatert: Innrykk: Venstre: -0,03 cm, Hengende: 0,02 cm, Linjeavstand: Flere 1,03 li